

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Марэ, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIE din 8 decembrie 2017 cauza nr.115/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: B.S.

**reclamațiilor: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Direcția Asistență
Socială și Protecție a Familiei Edineț**

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. **Obiectul plângerii**

Pretinsa discriminare în asigurarea gratuită cu bilet de tratament sanatorial și la eliberarea legitimațiilor.

II. **Admisibilitatea obiectului plângerii**

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012.

III. **Susținerile părților**

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul, persoană cu dizabilități, care beneficiază de mijloace de întreținere lunară, susține că, în comparație cu alte persoane cu dizabilități, nu poate beneficia de bilete de tratament sanatorial gratis ce se acordă o dată la 3 ani de către direcția asistență socială. De asemenea, petiționarul susține că nu i se eliberează legitimație de dizabilitate și de pensionar. Totodată, notează că i s-a refuzat transferarea mijloacelor de întreținere lunară pe un card bancar.

Susținerile reclamatului

- 3.2 **Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale** notează că reabilitarea barneo-sanatorială a cetățenilor Republicii Moldova se realizează în baza următoarelor Hotărâri de Guvern: 1) Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare /recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități; 2) Hotărârea Guvernului nr. 190 din 17.03.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile, modul de asigurare, evidență și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor; 3) Hotărârea Guvernului nr. 290 din 14.04.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneo-sanatorial. Ministerul menționează că potrivit pct.5 din HG nr.372 din 06.05.2010 și pct. din HG nr. 190 din 17.03.2010, în cazul în care beneficiarul se raportează la două sau mai multe categorii de beneficiari, acesta are dreptul la un singur bilet, la alegerea sa. În aceste cazuri solicitantii prezintă certificate prin care se confirmă că, în ultimii trei ani, nu au beneficiat de bilet de tratament sanatorial prin

intermediul altor structuri. Reabilitarea/recuperarea cetățenilor, în temeiul HG nr. 190, se realizează din contul mijloacelor financiare alocate anual din bugetul de stat, iar în baza HG nr. 372 din contul mijloacelor financiare alocate anual din bugetul de stat și mijloacele financiare acumulate de la comercializarea biletelor de reabilitare/recuperare unor categorii de beneficiari scutiți parțial de plata biletului.

- 3.3 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț notează că petiționarul este eligibil de a beneficia de bilet de tratament, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare /recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități sau Hotărârea Guvernului nr. 190 din 17.03.2010, care sunt eliberate de Casa Națională de Asigurări Sociale.

IV. Dreptul național relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 8 lit. (h)** alte servicii și bunuri disponibile publicului.
- 4.3 **Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare /recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, la pct. 7** dreptul la asigurare cu bilete se acordă o dată la 3 ani din data depunerii cererii cu actele constatatoare persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, cetățeni ai Republicii Moldova sau străini, specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, care au atins vârsta de 18 ani și se află în evidența Structurilor teritoriale de asistență socială; **la pct 10** dreptul la bilet se stabilește de către Structura teritorială de asistență socială de la locul de domiciliu al solicitantului în baza cererii de luare în evidență (conform anexei nr.1 la prezentul Regulament), depusă de către solicitant cu prezentarea următoarelor documente, după caz: a) actul de identitate; b) legitimația de pensionar; c) certificatul privind gradul de dizabilitate eliberat de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau de către structurile sale teritoriale; d) adeverința pentru primirea biletului de tratament (Formular nr. 070/e); e) extrasul din contul personal de asigurări sociale eliberat de Casa teritorială de asigurări sociale sau copia de pe prima și ultima pagină care conțin înscrieri ale carnetului de muncă; **la pct. 30** bilete gratuite se eliberează: a) persoanelor cu dizabilități severe, accentuate neangajate în câmpul muncii; b) persoanelor în vârstă beneficiare de pensie pentru limită de vârstă sau alocație socială de stat, neangajate în câmpul muncii; **la pct.31** bilete cu reducere de 70 % din cost se eliberează: a) persoanelor cu dizabilități severe, accentuate angajate în câmpul muncii; b) persoanelor cu dizabilități medii neangajate în câmpul muncii; c) însoțitorilor persoanelor cu dizabilități severe de vedere, mintale și/sau locomotorii (utilizatorii de fotolii rulante), care potrivit concluziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau a structurilor sale teritoriale necesită ajutor permanent din partea altei persoane; **la pct.32** bilete cu o reducere de 30 % din cost se eliberează: a) persoanelor cu dizabilități medii angajate în câmpul muncii; b) persoanelor în vârstă beneficiare de pensii pentru limită de vârstă, pensii de dizabilitate sau de alocații sociale de stat, angajate în câmpul muncii, înregistrate oficial sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme; **la**

pct. 33 persoanele cu dizabilități și pensionarii (de vârstă-standard de pensionare), cetățeni ai Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați conform Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, beneficiază de dreptul la reabilitare/recuperare anuală cu o reducere de 30 % din costul biletului; **la pct.34** beneficiarii indicați în pct. 33 din prezentul Regulament pot solicita eliberarea unui bilet gratuit o dată la trei ani, cu condiția că nu au beneficiat de bilet în ultimii trei ani consecutivi.

- 4.4 **Hotărârii Guvernului nr. 190 din 17.03.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile, modul de asigurare, evidență și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor la pct. 5** dreptul la asigurarea cu bilete de tratament sanatorial gratuit în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și în alte instituții de acest tip, conform indicațiilor medicale, îl au: a) persoanele cu dizabilități de pe urma războiului, conform art. 8 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani – o dată în an sau, la alegere, în locul biletelor de tratament – o compensație bănească o dată la doi ani, în condițiile stabilite de Guvern; b) veteranii de război, conform art. 7 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani – o dată la trei ani; c) veteranii muncii, conform art. 9 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani, cu excepția persoanelor angajate și a celor care desfășoară activitate de antreprenariat de diferite forme, dacă în ultimele șase luni, premergătoare lunii în care a fost eliberat biletul, nu au desfășurat activitate economică – o dată la trei ani; d) veteranii serviciului militar, conform art. 10 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani – o dată la trei ani; e) veteranii organelor afacerilor interne și ai sistemului penitenciar, conform art.11 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani – o dată la trei ani; f) alte categorii de persoane, conform art. 12 din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani – o dată la trei ani. Biletele pentru categoriile respective se eliberează prin intermediul organelor care stabilesc și achită pensia.

IV. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține spre examinare o pretinsă discriminare în acces la biletele de reabilitare/recuperare acordate persoanelor cu dizabilități.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. 1 și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse în plângere, pentru a institui o prezumție a discriminării petiționarul urma să prezinte fapte care ar arăta existența cumulativă a următoarelor elemente:
- 1) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept
  - 2) aplicat în comparație cu o altă persoană (un grup de persoane)
  - 3) cu care petiționarul se află în situație analogică
  - 4) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Examinând materialele dosarului, Consiliul nu identifică existența unui tratament mai puțin favorabil. Consiliul reține că Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități¹, prevede două categorii de beneficiari care pot fi eligibili întru obținerea unui bilet de reabilitare/recuperare balneo-sanatorială, și anume: persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități. Petiționarul, fiind o persoană cu dizabilități, se încadrează în categoriile specificate în actul normativ menționat. Totodată, Consiliul reține că, potrivit pct. 10 din regulamentul respectiv, pentru eliberarea biletului, beneficiarul trebuie să prezinte, după caz, următoarele documente: 1) actul de identitate; 2) legitimația de pensionar; 3) certificatul privind gradul de dizabilitate eliberat de către CNPDDCM sau de către

¹ aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010

structurile sale teritoriale; 4) adeverința pentru primirea biletului de tratament (Formular nr.070/e); 5) extrasul din contul personal de asigurări sociale eliberat de CTAS sau copia de pe prima și ultima pagină care conțin înscrieri ale carnetului de muncă. Astfel, în dependență de categoria în care se include, beneficiarul urmează să prezinte actele corespunzătoare. În situația petiționarului, legitimația de pensionar nu este opozabilă, or acesta va putea beneficia de acest serviciu în baza certificatului de dizabilitate.

- 5.4 Consiliul, analizând situația particulară a petiționarului, nu a putut stabili cu certitudine că acesta s-a adresat către Structura teritorială de asistență socială de la locul de domiciliu, cu solicitarea de a fi luat la evidență, respectiv, nu s-a confirmat nici un refuz în acest sens. Astfel, Consiliul nu instituie o prezumție a unui tratament mai puțin favorabil în acces la biletele de reabilitare/recuperare acordate persoanelor cu dizabilități. Consiliul explică petiționarului că pentru a putea beneficia de un bilet de tratament sanatorial, acesta urmează să se adreseze către Structura teritorială de asistență socială de la locul de domiciliu.
- 5.5 Consiliul, respinge ca nefondate prin raportare la domeniul de aplicare a Legii cu privire la asigurarea egalității, alegațiile referitoare la eliberarea legitimației de dizabilitate și de pensionar. Consiliul explică petiționarului că persoanelor încadrate în grade de dizabilitate li se întocmește și eliberează un certificat privind gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă, precum și un program individual de reabilitare și incluziune socială. Referitor la legitimația de pensionar, Consiliul reține că aceasta se eliberează doar persoanelor care își stabilesc și își exercită dreptul la pensie, iar petiționarul nu și-a stabilit și exercitat acest drept. Cât privește refuzul de a transfera mijloacele de întreținere lunară pe un card bancar, Consiliul nu poate institui o prezumție a discriminării, deoarece faptele invocate sunt declarative și nu oferă certitudinea existenței unui astfel de refuz. Consiliul îndeamnă petiționarul să se adreseze cu o solicitare în acest sens autorității care îi pune la dispoziție aceste mijloace bănești.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1- 3, art. 8 lit.h) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 42 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu permit instituirea prezumției discriminării. Plângerea se declară inadmisibilă.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Oxana GUMENNAIA – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Lucia GAVRILIȚĂ – membră